

Fran Arnau: «L'Ítaca és un festival fill de l'11-M»

Entrevistem Fran Arnau, director de l'Ítaca, que enguany celebra la 10a edició | El festival acull els concerts de Rigoberta Bandini, Manel, Zoo, Oques Grasses o Andrea Motis

Fran Arnau, director del festival Ítaca | F. Xènia Gasull

El festival Ítaca va néixer l'any 2013, com una iniciativa de l'empresa de serveis per a l'espectacle Link Produccions. La primera edició, l'any 2013, va tenir lloc a La Pera, Púbol, Torroella de Montgí i Monells. Entre altres, el festival reivindicava l'IVA cultural, venent ous i pomes com a entrades i donant un euro de cadascuna a projectes com el Banc d'Aliments. Deu anys després, l'Ítaca -ja sense guionet-s'ha consolidat en el mapa de festivals del nord del país, amb una programació eclèctica, concerts de proximitat i la gran cita a l'Estartit coincidint amb la revetlla de Sant Joan. En parlem amb Fran Arnau, director del festival.

L'Ítaca va néixer el 2013 amb el subtítol 'Cultura i acció al Baix Empordà', i reivindicant que 'La cultura no és un luxe'. Encara manteniu aquest esperit de reivindicació social?

El festival va néixer arran de tota la moguda de l'11-M. Des de Link Produccions volíem aportar alguna cosa des de la cultura, i posar-hi el nostre gra de sorra. El germen de l'Ítaca prové del JazzPera, que era el festival de jazz de producció pròpia que fèiem a La Pera. I es va ajuntar la nostra inquietud amb el fet que, de cop, molts pobles del voltant demanaven repetir el format del JazzPera. La idea era intentar reivindicar el canvi social a través de la cultura i participar en accions que es fessin a la zona.

La denominació 'Í-taca' apel·la a l'esperit d'intentar canviar les coses?

Exacte. De fet, dir-nos 'Í-taca' representava la idea de fer una taca i fer-la gran, a més de la idea d'anar cap a Ítaca, com a meta poètica, un lloc millor on arribar; no tant des d'una reivindicació independentista.

Com us diferencieu de la resta de festivals estiuencs de les comarques gironines?

El primer tret diferencial era aquest component ideològic que comentàvem, ja que no hi havia -ni crec que hi hagi encara- res semblant. I l'altre, era el fet de retornar a les places, d'anar a pobles petits on normalment aquesta proposta de cultura de qualitat i amb bona producció no hi era. També hi havia l'entusiasme de portar artistes diferents que no es programaven aleshores. El que ha passat, però, és que en els últims anys, tothom s'ha hagut de tancar. Ara, els **Oques Grasses** -que nosaltres portàvem els primers anys- o **Els Catarres** -que no els coneixia ningú- han acabat sent el *mainstream* i tocant a tot arreu, i la veritat és que diferenciar-se avui dia és més complicat.

Fran Arnau. Foto: Xènia Gasull

Com us afecta la presència de macrofestivals? Des de Link Produccions també els doneu servei.

De fet, Link som de fet una empresa de serveis a tercers, a l'espectacle; un conglomerat de diferents serveis professionalitzats per al sector: càrrega i descàrrega, tècnics de maquillatge, escaladors pel muntatge d'escenaris, etc. De vegades bromejo dient que som una mena d'ETT del rock'n'roll! Això fa que mantenir un equilibri a vegades sigui difícil. Per això des de l'Ítaca ens vam voler diferenciar molt de tot el que hi havia al voltant: Cap Roig -que és un client de serveis molt important per a nosaltres-, Porta Ferrada, etc. Intentàvem proposar coses que no es programaven en aquests festivals. Però ara, fins i tot Cap Roig s'ha animat a portar **Els Catarres** i artistes similars. I paral·lelament, nosaltres hem crescut a nivell de múscul, fet que ens ha

permès programar artistes amb un catxet més alt, ienguany ens trobem amb artistes que estan als dos festivals, com **Rigoberta Bandini**. Darrerament, s'ha desdibuixat una mica la línia, no tant perquè nosaltres hàgim canviat, sinó perquè l'entorn s'ha transformat.

El 'mainstream' ha anat girant-se cap a vosaltres, d'alguna manera...

Sí, tots els artistes que eren més o menys alternatius s'han convertit en allò que tothom programa. És fins i tot una guerra personal interna! Vull intentar sortir d'aquí; i de fet, alguns dels noms que portem no estan enlloc més, com per exemple **Asian Dub Foundation**. Però la veritat és que també has de sobreviure a nivell de venda d'entrades; i tot i que mantenim la línia, ara resulta que la compartim amb molta gent.

Quin creus que ha estat el zenit del festival?

El 2019 va ser un punt d'inflexió. Vam començar a fer concerts gratuïts a l'Estartit per Sant Joan, que van ser dues actuacions amb molta gent i *sold out*. Aleshores va ser quan ens ho vam creure una mica més. [RIU] També el 2020 vam ser el primer festival que es desconfinava... Vam notar molt la diferència a nivell de marca: aquell dia vam ser notícia a tot arreu.

Oques Grasses a l'Ítaca (26.06.2021) Foto: Xevi Planas

Quan vau assolir la sostenibilitat de l'Ítaca?

Precisament, aquell any va ser el primer que vam tenir beneficis. Una mica ridículs, però va ser la primera vegada que el balanç va ser positiu, perquè fins al 2019 l'Ítaca sempre havia estat deficitari. Link viu de serveis i gestió per a tercers, i amb l'Ítaca l'aposta era intentar trobar un equilibri, sense perdre molts calés perquè no ens ho podríem permetre. Aquell any però, el fet de posar tanta gent a l'Estartit, amb barres, i tot el que comporta, ens va donar un cert benefici. Després, va venir la pandèmia i ens ho vam menjar tot amb patates [RIU].

Per molt que hi hagi qui ho pugui pensar, no et fas d'or fent festivals...

No, per res. Va ser una aposta. I al final, ha anat evolucionant tot. Al principi era una aposta cultural, aprofitar que estem relacionats amb el sector i fer una cosa xula. I a mesura que ha anat evolucionant, també ha acabat donat un crèdit professional personal i també per a l'empresa. L'hem pogut mantenir, tot i no ser un ingrés gran de diners, com una aposta de marca, per donar-nos a conèixer i estar actius. És un aparador també dels nostres serveis i d'intentar vendre la nostra manera de fer les coses.

T'has trobat amb problemes al llarg d'aquests 10 anys?

Ha estat un picar pedra constant des del primer any. Sempre depenent del moment, dels pressupostos municipals, dels canvis de govern, etc. Tot això ens ha fet o bé canviar de pobles, o deixar de fer coses. Però més enllà d'això, no hem tingut massa problemes.

Quin és el futur de l'Ítaca?

No ho sé ben bé... La línia a seguir hauria de ser el que estem presentant aquest any. Hem crescut una mica amb propostes a diferents pobles, i sobretot, la gran festa, a nivell de volum de gent, a l'Estartit. Aquest és l'esquelet i el que voldria mantenir. Si es pot, i el sector ho permet, volem mantenir-nos com a referent a l'hora de donar suport a projectes i aportar espais on els grups emergents també puguin fer de teloners i donar-se a conèixer. Sí que hi ha un plantejament intern de veure com va aquest any i reconduir una mica? Tot i que créixer més i fer un macrofestival, no és una cosa que tingui com a objectiu en cap cas. No m'interessa, i crec que a nivell ecològic i a nivell de sistema capitalista, s'hauria de fugir d'aquí. Però com en tot: el megaconsumisme ens ha portat on estem ara, que és una merda, i aquest volum de grans festivals no deixa de ser una manera de perpetuar el mateix sistema.

Però us heu plantejat anar més enllà de comarques gironines?

Ens ho hem plantejat, i de fet ens ho han proposat per terres de Tarragona i Lleida. És una cosa a estudiar, però no sé si arribo a tot plegat!